

1. Τότε ο Κάμιλλος, που είχε παραμείνει στην εξορία για πολύ καιρό στην Αρδέα, εξαιτίας της λείας από τους Βήιους που δεν είχε μοιραστεί ακριβοδίκαια, εκλέχτηκε δικτάτορας, αν και απουσίαζε (από τη Ρώμη)· αυτός ακολούθησε τους Γαλάτες ενώ ήδη αποχωρούσαν: αφού τους εξολόθρευσε πήρε πίσω όλο το χρυσάφι. Αυτό, επειδή ζυγίστηκε εκεί, έδωσε το όνομά του στην πολιτεία: ονομάζεται δηλαδή Πίσσαυρο, επειδή εκεί ζυγίστηκε το χρυσάφι.

Όταν όλοι απάντησαν πως ήταν φρέσκο, είπε «κι όμως, μάθετε ότι κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν από τρεις μέρες. Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό! Φυλαχτείτε λοιπόν από τον κίνδυνο, προστατέψτε την πατρίδα. Μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλεως. Να αποβάλετε την αυτοπεποίθηση, που είναι υπερβολική σε σας. Να μην πιστέψετε ότι θα φροντίσει κανείς για την πατρίδα, αν δε φροντίσετε εσείς οι ίδιοι για την πατρίδα.

2. α) Χαρακτηριστική για την κλασική εποχή αυτή είναι η λογοτεχνική αναγέννηση που σηματοδοτείται από το «κίνημα των Νεωτέρων»: μεταφυτεύεται στη Ρώμη το «μοντερνιστικό» ρεύμα της λογοτεχνικής σχολής του Καλλιμάχου. Οι «νεωτερικοί» ποιητές δημιουργούν πολύ καλοδουλεμένα ποιήματα, τα οποία διακρίνονται για τη συντομία τους, το σκοτεινό και υπαινικτικό ύφος, την εκλέπτυνση και τη λογιότητα. Πρόκειται για λυρική και ελεγειακή ποίηση, επύλλια και επιγράμματα.

β) 1 – γ, 2 – α, 3 – β.

3. legionibus, nomen, attulit, decerptam, recentem.

(2 μονάδες κάθε ζητούμενο)

4. α)

- i. diei
- ii. patrum
- iii. muri
- iv. pericula
- v. fidiciae
- vi. urbes, urbis
- vii. flumine
- viii. ius
- ix. civitatum-civitatum
- x. aurum
- xi. eam
- xii. quae

- xiii. mihi
  - xiv. recentissimam
  - xv. aequissimi
- (1 μονάδα κάθε ζητούμενο. Στην περίπτωση διπλών τύπων είναι 0,5 κάθε τύπος)

β)

- i. evertis
- ii. deleta essem
- iii. abes
- iv. recipient
- v. daturum esse
- vi. dicerer
- vii. affertis
- viii. credunto
- ix. decerptam fore
- x. habuerit
- xi. delebamur
- xii. tutaris/tutare
- xiii. consuluistis
- xiv. erunt
- xv. sumpturum fuit

(1 μονάδα κάθε τύπος)

5. α) **apud Alliam**: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με εμπρόθετο προσδιορισμό. Δηλώνει τόπο· ειδικότερα δηλώνει τη στάση σε κάποιον τόπο, το «πλησίον». Συνάπτεται με τη μετοχή *deletis*.

iure: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική. Δηλώνει τρόπο και συνάπτεται με τη μετοχή *divisam*.

dictator: κατηγορούμενο που αποδίδεται στο *Camillus*.

civitati: αντικείμενο -έμμεσο- του ρήματος *dedit*.

Pisaurum: κατηγορούμενο που αποδίδεται στο *civitas*.

die: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική. Δηλώνει χρόνο και συνάπτεται με το ρήμα *attulit*.

prope: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με επίρρημα. Δηλώνει τον τόπο. Συνάπτεται με το ρήμα *habemus*.

vobis: δοτική προσωπική κτητική στο ρήμα *est*.

neminem: υποκείμενο του απαρεμφάτου *consulturum esse* (ετεροπροσωπία).

tertium: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στον όρο *Punicum bellum*.

(1 μονάδα κάθε λέξη, 0,5 για τη συντακτική αναγνώριση και 0,5 για την εξάρτηση)

β) **Cum omnes recentem esse dixissent:** επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου [1 μονάδα] που εκφέρεται με δευτερεύουσα χρονική πρόταση [1 μονάδα]. Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό σύνδεσμο *cum*, που χρησιμοποιείται για τις διηγήσεις του παρελθόντος [1 μονάδα], κι εκφέρεται με υποτακτική (*dixissent*: υποτακτική υπερσυντελικού), επειδή ο ιστορικός ή διηγηματικός *cum* υπογραμμίζει τη βαθύτερη εξάρτηση της δευτερεύουσας από την κύρια, δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους, ενώ είναι φανερός και ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική [1 μονάδα]. Η υποτακτική βρίσκεται σε χρόνο Υπερσυντέλικο, επειδή το ρήμα από το οποίο εξαρτιέται βρίσκεται σε χρόνο ιστορικό (*inquit*: οριστική παρακειμένου με σημασία αορίστου). Δηλώνεται το προτερόχρονο στο παρελθόν προς την κύρια πρόταση [1 μονάδα].

5. α) **Tum Camillus absens dictator esse factum fertur.**

Tum Romani Camillum absentem dictatorem fecerunt.

(1 μονάδα κάθε λέξη που αλλάζει)

β) Χρησιμοποιούμε τον ιστορικό ή διηγηματικό σύνδεσμο *cum*

Brenno duce → *cum Brennus dux esset*

deletis legionibus → *cum legiones delevisent*

(1 μονάδα για τη δήλωση του συνδέσμου και 1 μονάδα για κάθε λέξη)